

Plan Zabezpieczenia Biologicznego Siedziby Stada

Dokument przygotowany przez Huberta Zdzenickiego z PIW Międzychód jako wzór do bezpłatnego rozpowszechniania
Tabele załączone do planu stanowią jedynie wzory do powielania i wypełniania, nie wypełnia się ich a jedynie ich kopie.

Właściciel gospodarstwa: .....

Adres: .....

Nr siedziby stada: .....

Data wydania planu: .....

Zatwierdzenie PLW : .....

Rozporządzenie 2021/605

Wdrożenie zasad bioasekuracji w siedzibie stada

1. Uniemożliwić kontakt bezpośredni i pośredni zwierząt utrzymywanych w różnych gospodarstwach oraz z dzikami, tuszami odstrzelonych i padłych dzików poprzez stosowanie zakazu utrzymywania świń przez pracowników zatrudnionych w danym gospodarstwie stosowanie sprzętów i narzędzi do obsługi tylko jednej siedziby stada (zakaz wypożyczania i pożyczania oraz przenoszenia pomiędzy siedzibami stada) z wyjątkiem specjalistycznego sprzętu i narzędzi po uprzednim oczyszczeniu i dezynfekcji.
2. Ustanowienie strefy czystej i brudnej posiadających fizyczną granicę której nie wolno przekraczać bez zmiany obuwia i odzieży.
3. Strefa czysta obejmuje budynek ze zwierzętami, magazyn pasz i magazyn ściółki oraz pomieszczenie ze sprzętem do ich obsługi.
4. Każdorazowe mycie i dezynfekcja rąk oraz dezynfekcja obuwia przy wejściu do budynków inwentarskich. Stosowane środków do dezynfekcji posiadają zatwierdzenie i znajdują się w wykazie środków bakterio i wirusobójczych.
5. Uniemożliwienie kontaktu ze stadem osobom, które w okresie 72 godzin przed wejściem do gospodarstwa uczestniczyły w polowaniu, odłowie zwierząt lub miały kontakt z tuszami dzików, bądź padłymi zwierzętami.
6. Nie dopuszczenie do strefy czystej osób nieupoważnionych oraz środków transportu zbędnych przy hodowli i chowie świń.
7. Prowadzenie rejestrów osób wchodzących do budynków inwentarskich, magazynów pasz i ściółki oraz pojazdów wjeżdżających w których odnotowujemy:
  - a. datę i godzinę wejścia;
  - b. imię i nazwisko osoby wchodzącej ;
  - c. nr rejestracyjny;
  - d. cel wyjazdu lub wizyty;
  - e. datę i miejsce ostatniego kontaktu z innym świniami;
8. Konstrukcja budynków inwentarskich oraz stosowanie wszelkich zabezpieczeń uniemożliwiających kontakt stada, pasz i ściółki z innymi zwierzętami. Zabezpieczenie przeciwko owadom powinno obejmować właściwą higienę w budynkach i wokół nich oraz stosowanie preparatów do dezynsekcji.
9. Gospodarstwo musi posiadać ogrodzenie obejmujące budynki inwentarskie, magazyny pasz i ściółki. Istnieje możliwość uznania ściany budynku jako linii ogrodzenia jeżeli nie istnieją w nim wejścia/wyjścia a wszelkie otwory, okna i wentylatory zostały prawidłowo zabezpieczone.
10. Należy w każdej siedzibie stada posiadać zatwierdzony przez Powiatowego Lekarza Weterynarii Plan Zabezpieczenia Biologicznego.
11. Każdy budynek z świniami zostaje oznaczony indywidualnym numerem.
12. Przed wjazdem i wejściem na teren siedziby stada oraz przed budynkami ze świniami obowiązują tabliczki „Osobom nieupoważnionym wstęp wzbroniony”.
13. W siedzibie stada znajduje się dokumentacja leczenia zwierząt.
14. W siedzibie stad przestrzega się zakazu żywienia świń odpadami gastronomicznymi.
15. Świnie wprowadzane do gospodarstwa zaopatrywane są w świadectwa zdrowia.

16. Utrzymuje się świnie w odrębnych, zamkniętych pomieszczeniach, w których są utrzymywane tylko świnie, mających oddzielne wejście oraz nie mających bezpośredniego przejścia do innych pomieszczeń w których są utrzymywane zwierzęta.
17. Sporządza się spisy świń z podziałem na prosięta, warchlaki, tuczniki, lochu, loszki, knury, i knurki oraz aktualizuje się na bieżąco ten spis.
18. Wykłada się maty dezynfekcyjne przed wejściami do gospodarstwa w którym są utrzymywane świnie i wyjściami z tego gospodarstwa oraz przed wejściami do budynków lub pomieszczeń, w których są utrzymywane świnie, i wyjściami z tych budynków lub pomieszczeń, przy czym szerokość wyłożonych mat powinna być nie mniejsza niż szerokość danego wejścia lub wyjścia, a długość – nie mniejsza niż 1 m, a także stałe utrzymywanie tych mat w stanie zapewniającym utrzymanie skuteczności działania środka dezynfekcyjnego.
19. Wykłada się maty dezynfekcyjne bądź buduje się niecek dezynfekcyjnych lub stosuje się urządzenia zapewniającą skuteczną dezynfekcję przed wjazdami do gospodarstwa, w którym są utrzymywane świnie, i wyjazdami z tego gospodarstwa, przy czym szerokość wyłożonych mat powinna być nie mniejsza niż szerokość wjazdów i wyjazdów, a długość – nie mniejsza niż obwód największego koła środka transportu wjeżdżającego lub wyjeżdżającego z tego gospodarstwa, a także stałe utrzymuje się maty dezynfekcyjne lub niecek dezynfekcyjne w stanie zapewniającym utrzymanie skuteczności działania środka dezynfekcyjnego.
20. Stosuje się przez osoby wykonujące czynności związane z obsługą świń, przed rozpoczęciem tych czynności, środków higieny niezbędnych do ograniczenia ryzyka szerzenia się afrykańskiego pomoru świń, w tym mycia i odkażania rąk oraz oczyszczania i odkażania obuwia.
21. Na bieżąco oczyszcza się i odkaża narzędzia oraz sprzętu wykorzystywanych do obsługi świń.
22. Używa przez osoby wykonujące czynności związane z obsługą świń odzieży ochronnej oraz obuwia ochronnego przeznaczonego wyłącznie do wykonywania tych czynności.
23. Prowadzi się rejestr środków transportu do przewozu świń, paszy lub produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego wjeżdżających na teren gospodarstwa oraz rejestr wejść osób do pomieszczeń, w których są utrzymywane świnie.
24. Uniemożliwia się osobom postronnym wchodzenia do budynków, w których są utrzymywane świnie.
25. W siedzibie stada przestrzega się zakazu karmienia świń zielonką lub ziarnem zbóż pochodzącym z obszarów objętych ograniczeniami lub z obszarów zagrożenia, chyba że tę zielonkę lub ziarno poddano obróbce w celu unieszkodliwienia wirusa ASF lub składowano w miejscu niedostępnym dla dzików przez co najmniej 30 dni przed ich podaniem świniom.
26. Nie wykorzystuje się w pomieszczeniach, w których są utrzymywane świnie słomy na ściótkę dla zwierząt, pochodzącej z obszaru objętego ograniczeniami lub obszaru zagrożenia, chyba że tę słomę poddano obróbce w celu unieszkodliwienia wirusa ASF lub składowano w miejscu niedostępnym dla dzików co najmniej przez 90 dni przed jej wykorzystaniem.

27. Nie wnosi się na teren gospodarstwa, zwłok dzików, tusz dzików, części tusz dzików i produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego oraz materiałów i przedmiotów, które mogły zostać skażone wirusem ASF.
28. Nie prowadzi się uboju świń w celu produkcji mięsa na użytek własny innych niż utrzymywane w tym gospodarstwie.
29. Nie wykonuje się czynności związanych z obsługą świń przez osoby, które w ciągu ostatnich 48 godzin uczestniczyły w polowaniu na zwierzęta łowne lub odłowie takich zwierząt.
30. Pomieszczenia i budynki gospodarstwa muszą:
  - a. być zbudowane w taki sposób, aby żadne inne zwierzęta nie mogły wejść do pomieszczeń i budynków ani mieć kontaktu z utrzymywanymi świniami, ich paszą i materiałem ściółkowym,
  - b. umożliwiać mycie i odkażanie rąk,
  - c. umożliwić czyszczenie i odkażanie pomieszczeń,
  - d. posiadać warunki do zmiany obuwia i odzieży przy wejściu do pomieszczeń, w których utrzymuje się świnie,
31. W gospodarstwie znajduje się ogrodzenie ochronne okalające co najmniej pomieszczenia, w których utrzymywane są świnie oraz budynki w których przechowuje się paszę i ściółkę.

Schematyczny plan siedziby stada z zaznaczonymi i opisanymi:

1. Granicami siedziby stada.
2. Granicami strefy czystej i brudnej.
3. Wyjazdami i wyjazdami.
4. Budynekami.
5. Magazynami.
6. Lokalizacjami stacji deratyzacyjnych i ich numerami.
7. Wiatami na sprzęt.
8. Urządzeniami wyposażenia siedziby stada.
9. Drogami przemieszczania się ludzi.
10. Drogami przemieszczania się zwierząt.
11. Drogami przemieszczania paszy.
12. Drogami przemieszczania odpadów.
13. Źródłami wody oraz rozmieszczeniem poidel.
14. Najbliższe otoczenie siedziby stada obejmujące: drogi, wody płynące i stojące, lasy.

Schematyczny plan siedziby sądu

Plan Zabezpieczenia Biologicznego	
Procedura wejścia i wjazdu na teren siedziby stada	Strona: 1
	Wersja 1
	Data wydania:

1. Żaden samochód nie wjeżdża na teren siedziby stada, zaparkowane zostają przed bramą wjazdową bądź na wyznaczonym do tego celu miejscu (nie dotyczy dostaw paszy, transportu zwierząt, leków itp.)
2. Wchodząc na teren fermy należy przejść przez matę dezynfekującą, założyć osłony na buty. Należy wpisać się w rejestr osób wchodzących.
3. W części brudnej pomieszczenia przeznaczonego do przebierania się należy zostawić odzież prywatną oraz wszystkie rzeczy osobiste. Bezwzględnie nic nie może być przeniesione na część czystą pomieszczenia. Obowiązkowo dezynfekujemy ręce środkiem dezynfekcyjnym. Jeżeli jest możliwość skorzystania z prysznicy należy dokładnie umyć całe ciało z użyciem żelu i szamponu. Zakładamy odzież i obuwie fermowe bądź jednorazowe.
4. Kategoryczny zakaz wnoszenia rzeczy osobistych na teren fermy. Zakaz wnoszenia telefonów i torebek. Osoby używające okularów mogą wnieść je na fermę po wcześniejszym umyciu i dezynfekcji.
5. Obowiązuje kategoryczny zakaz wnoszenia jedzenia i napojów na teren budynków ze zwierzętami a posiłki mogą być spożywane wyłącznie w wyznaczonych do tego celu miejscach np. stołówce.
6. Za każdym razem wchodząc do budynków ze zwierzętami należy dokładnie umyć dłonie i je zdezynfekować.
7. Jeżeli są zatrudniane pracownicy każdy z nich musi zostać zapoznany z procedurą.
8. Każda osoba z zewnątrz przed każdym wejściem na strefę brudną zostaje szczegółowo zapoznana z zasadami bioasekuracji przez właściciela/ osobę odpowiedzialną. Po zapoznaniu się z zasadami sobą taka podpisuje stosowne oświadczenie.
9. Każda osoba z zewnątrz nie wjeżdża na teren siedziby stada, niezbędny sprzęt przywieziony z zewnątrz przeznaczony do prac na terenie siedziby stada musi być zdezynfekowany przed wniesieniem.
10. Każda osoba wchodząca do budynków ze zwierzętami zostaje wpisana w Rejestr osób wchodzących do pomieszczeń w których utrzymywane są świnie.
11. Każdy pojazd wjeżdżający na teren gospodarstwa zostaje wpisany w Rejestr środków transportu wjeżdżających na teren siedziby stada.
12. Każda osoba wchodząca do siedziby stada podpisuje oświadczenie o zapoznaniu się z procedurami bioasekuracji panującymi na terenie siedziby stada.

Rejestr osób wchodzących do pomieszczeń, w których utrzymywane są świnie

L.p.	Data i godzina wejścia	Imię i nazwisko osoby wchodzącej do pomieszczenia, w którym utrzymywane są świnie	Nazwa firmy /instytucji lub pracownicy danego gospodarstwa	Cel wejścia	Numer budynku (jeśli więcej niż 1)	Data i miejsce ostatniego pobytu w innym gospodarstwie, w którym utrzymywane są świnie oraz uczestniczenia w polowaniu lub odłowie zwierząt dzikich	Czy zastosowano odzież i obuwie ochronne przed wejściem do budynku? TAK/NIE	Podpis osoby odpowiedzialnej za prowadzenie rejestru

Rejestr środków transportu wjeżdżających na teren gospodarstwa

Lp	Data i godzina wjazdu	Numer rejestracyjny pojazdu i/lub nazwa podmiotu wjeżdżającego do gospodarstwa	Cel wjazdu (np. kupno/sprzedaż świń, odbiór padłych zwierząt)	Informacje o miejscu ostatniego pobytu danego pojazdu/podmiotu przed wjazdem do gospodarstwa	Podpis osoby odpowiedzialnej za prowadzenie rejestru

Plan Zabezpieczenia Biologicznego	
Procedura szkoleń	Strona: 1
	Wersja 1
	Data wydania:

1. Każdy nowozatrudniony pracownik, przed przystąpieniem do pracy przechodzi szkolenie z zakresu dobrostanu i bioasekuracji zwierząt.
2. Szkolenia odbywają się przy każdej zmianie procesu technologicznego bądź wprowadzenia zmian w procedurach.
3. Każdy pracownik przechodzi szkolenie przypominające minimum raz w roku.
4. Szkolenia prowadzi właściciel siedziby stada bądź osoba przez niego upoważniona.
5. Odbycie szkolenia i podpisanie oświadczenia jest niezbędne do podjęcia pracy w siedzibie stada.
6. Pracownikiem siedziby stada może być wyłącznie osoba która po za fermą nie zajmuje się obsługą świń i dzików w żadnym innym miejscu oraz w miejscu zamieszkania.
7. Każdy pracownik jest zobowiązany do:
  - a. zgłaszania nieprawidłowości właścicielowi.
  - b. przestrzegania zasad bioasekuracji.
  - c. zmiany odzieży i obuwia przed rozpoczęciem pracy w siedzibie stada.
  - d. zachowanie zasad higieny, w szczególności:
    - i. mycie i dezynfekcja rąk.
    - ii. mycie i dezynfekcja obuwia.
  - e. przechowywania i spożywania posiłków wyłącznie w wyznaczonych miejscach.
  - f. nie spożywania posiłków z wieprzowiną i dziczyzną na terenie siedziby stada.
  - g. uczestnictwie w szkoleniach dotyczących produkcji zwierzęcej.
8. Osoby przeszkolone podpisują „Oświadczenie o zapoznaniu się z procedurami bioasekuracji gospodarstwa” .

Plan Zabezpieczenia Biologicznego	
Oświadczenie o zapoznaniu się z procedurami bioasekuracji gospodarstwa	Strona: 1
	Wersja 1
	Data wydania:

.....

Imię i nazwisko

.....

data i miejscowość

.....

adres zamieszkania

Oświadczenie

Oświadczam, że zostałem/zostałam poinformowany o zasadach bioasekuracji obowiązujących w siedzibę stada oraz zobowiązuje się ich przestrzegać.

Oświadczam że nie posiadam kontaktu z trzodą chlewną i dzikami innymi niż w miejscu zatrudnienia.

.....

Data i podpis

Plan Zabezpieczenia Biologicznego	
Procedura przeglądu zabezpieczenia budynków	Strona: 1
	Wersja 1
	Data wydania:

1. Przeglądu zabezpieczenia budynków dokonuje się okresowo minimum raz w miesiącu.
2. Przeglądu dokonuje wyznaczona osoba bądź właściciel siedziby stada.
3. Przeglądowi podlegają wszystkie budynki w strefie czystej siedziby stada.
4. Jeżeli przegląd budynków wymaga przejścia ze strefy brudnej do czystej zastosowanie ma procedura wejścia.
5. Zwraca się szczególną uwagę na:
  - a. Ogólną szczelność budynków.
  - b. Okna.
  - c. System wentylacji.
  - d. Otwory w budynkach.
  - e. Drzwi zewnętrzne.
  - f. Drzwi wewnętrzne.
  - g. Maty dezynfekcyjne.
6. Wszelkie naprawy dokonywane są bez zbędnej zwłoki.
7. Wynik przeglądu oraz wykonane naprawy zapisuje się w „Rejestrze przeglądu zabezpieczeń”.

Rejestr przegląd zabezpieczeń budynków przed dostępem zwierząt wolno żyjących oraz domowych*)

Data przeglądu	Ogólna szczelność budynku		Okna		Drzwi zewnętrzne (S,P) lub zasuwia otworu przy stosowaniu silosów (P)		Drzwi wewnętrzne		Podjęte naprawy Budynki inwentarskie (S)	Podjęte naprawy Budyni inne (P)	Podpis osoby odpowiedzialnej za dokonanie przeglądu
	budynek inwentarski świnie(S)**) +/-	magazyn pasz (P)***) +/-	(S) +/-/ND	(P) +/-/ND	(S) +/-ND	(P)+/-/ND	(S) +/-/ND	(P)+/-/ND			

Plan Zabezpieczenia Biologicznego	
Procedura konserwacji i napraw obiektów	Strona: 1
	Wersja 1
	Data wydania:

1. Dąży się do przeprowadzania remontów w chwili gdy w budynkach nie ma zwierząt
2. Każda osoba z zewnątrz przed wejściem na strefę brudną musi zostać szczegółowo poinformowana o zasadach bioasekuracji oraz podpisać stosowne oświadczenie, także o braku kontaktu z innymi siedzibami stad, braku udziału w polowaniu i lub odłowię zwierząt.
3. Pracownicy firm remontowych, w przypadku wykonania naprawa na zewnątrz budynków zobowiązani są do noszenia jednorazowej odzieży ochronnej.
4. Ekipa remontowa nie wjeżdża na teren siedziby stada, niezbędny sprzęt przewieziony z zewnątrz musi być zdezynfekowany przed wniesieniem na teren siedziby stada. Jeżeli prace wykonywane są wewnątrz budynków i strefie czystej – obowiązuje pełna procedura wejścia na fermę.
5. Wnoszenie narzędzi i urządzeń na teren fermy odbywa się po ich zdezynfekowaniu. Jeżeli narzędzia są wykorzystywane w strefie brudnej i czystej podlegają dezynfekcji przy każdorazowym przekroczeniu granicy pomiędzy nimi.
6. Narzędzia i sprzęt użyty do napraw po zakończeniu prac remontowych jest dezynfekowany.
7. Wykonane naprawy zapisuje się w „Rejestrze przeglądu zabezpieczeń”.

Plan Zabezpieczenia Biologicznego	
Procedura zasiedlania budynków	Strona: 1
	Wersja 1
	Data wydania:

1. Do siedziby stada wprowadza się zwierzęta ze źródeł o znanym statusie zdrowotnym potwierdzonym świadectwami zdrowia zwierząt oraz z zapewnioną bioasekuracją.
2. Nasienie stosowane w siedzibie stada pochodzi od zwierząt o znanym statusie zdrowotnym
3. Zwierzęta dostarczane do siedziby stada przechodzą przez kwarantannę.
4. Budynek kwarantanny powinien znajdować się w znacznym oddaleniu od właściwych budynków inwentarskich. Jeżeli budynek kwarantanny stanowi części budynków inwentarskich, należy na czas trwania kwarantanny uniemożliwić bezpośrednie przemieszczanie się ludzi i zwierząt do pozostałych części budynku.
5. Obsługa zwierząt w kwarantannie wykonywana jest jako ostatnia czynność. Stosuje się odrębną odzież i obuwie, a także sprzęt do obsługi zwierząt w kwarantannie.
6. Okres kwarantanny kończy się po 21 dniach.
7. Przed wprowadzeniem zwierząt do pomieszczeń należy uruchomić wentylację i sprawdzić czy działa właściwie. Należy skontrolować wszystkie smoczki i poidła oraz karmniki i paszociągi. Sprawdzić ich czystość i dawkowanie.
8. Sprawdzić temperaturę pomieszczenia.
9. Wprowadzić zwierzęta.

Plan Zabezpieczenia Biologicznego	
Procedura użycia sprzętu i narzędzi	Strona: 1
	Wersja 1
	Data wydania:

1. Wszystkie narzędzia i urządzenia stosowane w siedzibie stada należy umieścić w wykazie urządzeń i maszyn z przypisaniem do poszczególnych stref.
2. Sprzęt użyty w każdej strefie powinien być łatwo identyfikowalny (kolory) aby nie było możliwości omyłkowego zastosowania go w nie właściwej strefie.
3. Jeżeli w uzasadnionych przypadkach zachodzi potrzeba zastosowania sprzętu w oby strefach lub sprzęt przypisany do strefy brudnej musi być użyty w strefie czystej, musi każdorazowo zostać poddany oczyszczaniu i dezynfekcji przed wniesieniem go do strefy czystej.
4. Sprzęt przeznaczony do obsługi pasz i ściółki nie może zostać przeznaczony do obsługi gnojownicy bądź obornika.
5. Wszystkie narzędzia i maszyny używane w siedzibie stada w obu strefach, muszą być na bieżąco oczyszczane i odkażane, a czynności powinny być potwierdzone wpisem w rejestrze.

Plan Zabezpieczenia Biologicznego	
Procedura usuwania odchodów zwierząt	Strona: 1
	Wersja 1
	Data wydania:

1. Gnojowica jest magazynowana w szczelnych i nie przepuszczalnych zbiornikach:
  - a. pod rusztami;
  - b. w przypadku zbiorników zewnętrznych znajdujących się w strefie brudnej;
2. Zbiorniki wewnętrzne i zewnętrzne są opróżniane okresowo. Odbiór gnojowicy zorganizowany jest w sposób wykluczający potrzebę wjazdu pojazdów do strefy czystej. Jeżeli zachodzi potrzeba kontroli poziomu gnojowicy w zbiornikach zewnętrznych przed opróżnieniem przy powrocie na teren strefy czystej obowiązuje procedura wejścia.
3. Obornik jest usuwany z budynków okresowo. W częstotliwości usuwania obornika uwzględnia się rodzaj chowu, jednakże bezwzględnie każdorazowo przed wprowadzeniem nowej partii zwierząt. Usuwany obornik będzie przetrzymywany do czasu zagospodarowania w strefie brudnej w wyznaczonym do tego miejscu, z zachowaniem przepisów prawa.

Plan Zabezpieczenia Biologicznego	
Procedura usuwania padłych zwierząt i tkanek odpadowych ze zwierząt	Strona: 1
	Wersja 1
	Data wydania:

1. Wywóz padłych sztuk zwierząt to ostatnia czynność dnia. Odzież w której usuwano sztuki padłe, nie może być użyta do obsługi zwierząt bez prania. Sprzęt i pojazdy wykorzystywane do usuwania martwych zwierząt bądź tkanek odpadowych po zakończeniu pracy należy umyć i zdezynfekować.
2. Zwierzęta padłe oraz tkanki odpadowe muszą być magazynowane we właściwych pojemnikach zlokalizowanych tak, aby spełniały aktualne wymogi prawne. Pojemniki usytuowane są w strefie brudnej, bądź po za siedzibą stada w wyznaczonym do tego celu miejscu. Miejsce magazynowania powinno być ogrodzone, zamknięte bądź sam pojemnik powinien być zamknięty/ zabezpieczony przed dostępem zwierząt i osób trzecich. Drogi pojazdów z siedziby stada i pojazdów utylizacyjnych nie powinny się krzyżować.
3. Należy ograniczyć do niezbędnego minimum ilość transportów utylizacyjnych. Każdy pojazd przyjeżdżający po odbiór padliny traktuje się jako potencjalne źródło zagrożenia. Jeżeli technicznie jest to możliwe pojazd utylizacyjny nie powinien wjeżdżać na teren siedziby stada. A przed wpuszczeniem pojazdu na teren siedziby stada należy każdorazowo zweryfikować jego czystość i zdezynfekować zarówno pojazd jak i kontener. Podmiot odbierający padlinę i tkanki zwierzęce musi posiadać zatwierdzenie weterynaryjne.
4. Każde padnięcie świń zgłasza się do Powiatowego Lekarza Weterynarii odpowiedniego terytorialnie bez zbędnej zwłoki oraz do Biura Powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Każde padnięcie wpisuje się Księgę Rejestracji Świń.

Plan Zabezpieczenia Biologicznego	
Procedura usuwania odpadów	Strona: 1
	Wersja 1
	Data wydania:

1. Odpady komunalne z terenu siedziby stada są usuwane regularnie do pojemników usytuowanych w strefie brudnej bądź po za nią. Pojemniki muszą być szczelne, zamknięte i zabezpieczone przed dostępem zwierząt i osób trzecich.
2. Odpady weterynaryjne są na bieżąco lub okresowo odbierane przez lekarza weterynarii bądź firmę utylizacyjną. Odbiór odpadów należy dokonywać przez wyznaczone wyjście. Częstotliwość odbioru planowana jest z uwzględnieniem zachowania porządku w siedzibie stada, jak i zminimalizowaniem ewentualnych wjazdów.
3. Do czasu przekazania odpady są magazynowane w przeznaczonych do tego celu pojemnikach w wyznaczonym miejscu zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
4. Odpady podlegają segregacji.

Plan Zabezpieczenia Biologicznego	
Procedura dbania o porządek i otoczenie budynków w siedzibie stada	Strona: 1
	Wersja 1
	Data wydania:

1. Należy zabezpieczyć siedzibę stad przed dostępem osób postronnych.
2. Bezwzględnie należy przestrzegać porządku w otoczeniu budynków w siedzibie stada.
3. Urządzenia, maszyny i sprzęt w poszczególnych strefach po zakończeniu pracy i po zdezynfekowaniu jest odkładany na właściwe wyznaczone do tego celu miejsce.
4. Nie dopuszcza się do rozrostu się zarośli, trwa jest koszona zgodnie z potrzebami, otoczenie siedziby stada pozostaje równe.
5. Nie dopuszcza się składowanie w nie wyznaczonych miejscach odpadów, części zapasowych, opon, palet, desek, płyt i innych mogących dawać schronienie gryzoniom i insektom.
6. Należy kontrolować szczelność ogrodzeń siedziby stada – w przypadku jakichkolwiek ubytków należy je natychmiast zabezpieczyć.
7. Wszystkie bramy i drzwi muszą być zamknięte 24h na dobę.
8. Ruch wokół budynków należy ograniczyć do niezbędnego minimum.
9. Każdy pojazd przed wjazdem na teren siedziby stada musi zostać zdezynfekowany. Na teren siedziby stada wjeżdżają pojazdy wyłącznie niezbędne do jej funkcjonowania. Pojazdy pracowników, gości, IW, lekarzy weterynarii i ekip naprawczych/ budowlanych pozostają bezwzględnie po za siedzibą stada.
10. Przed rozpoczęciem dezynfekcji pojazdów należy ubrać ubranie jednorazowe. Jeżeli dezynfekcję wykonuje pracownik siedziby stada, obowiązuje go procedura wejścia.
11. Kierowcy wjeżdżający na teren siedziby stada pozostają w pojazdach, w szczególnych przypadkach mogą opuścić pojazd w ubraniu jednorazowym oraz obuwiu ochronnym.
12. Siedziba stada musi być wyposażona w odpowiednią ilość obuwia i kombinezonów jednorazowych.
13. Obowiązuje całkowity zakaz wnoszenia na teren siedziby stada żywności pochodzącej od dzików oraz wieprzowiny.
14. Obowiązuje całkowity zakaz uczestniczenia w polowaniach

Plan Zabezpieczenia Biologicznego	
Procedura mycia i dezynfekcji pomieszczeń	Strona: 1
	Wersja 1
	Data wydania:

Mycia i dezynfekcje pomiędzy grupami zwierząt są podstawowym zabiegiem zapobiegającym roznoszeniu się infekcji. Do mycia i dezynfekcji stosować preparaty których wykaz znajduje się na stronie Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Preparatów Biobójczych. Każdorazowo przed rozpoczęciem mycia i dezynfekcji należy upewnić się że dany preparat wykazuje działanie wirusobójcze. Należy przeczytać ulotkę dołączoną do opakowania.

1. Wyprowadzić zwierzęta z budynku.
2. Usunąć obornik i gnojowicę odprowadzić.
3. Usunąć wszystkie pozostałości organiczne.
4. Usunąć wszelkie wyposażenie, które może ulec uszkodzeniu przy dezynfekcji.
5. Zabezpieczyć instalacje i urządzenia i instalacje elektryczne.
6. Zwilżyć wszystkie powierzchnie roztworem mydła służącego do mycia budynków inwentarskich z użyciem lancy, karchera bądź szczotki. Zwilżanie zaczynamy od góry – sufitu i kończymy dole - na podłodze. Od punktu usytuowanego najdalej od drzwi wejściowych i skończyć na nich wychodząc.
7. Pozostawić namoczoną powierzchnię na około 30 -45 minut.
8. Umyć ściany przy pomocy karchera bądź szczotki. Mycie zaczynamy od góry – sufitu i kończymy dole - na podłodze. Od punktu usytuowanego najdalej od drzwi wejściowych i skończyć na nich wychodząc.
9. Jeżeli w obiekcie znajdują się kanały na gnojowicę, umyć je z pozostałości. Czyste kanały zamknąć i zalać wodą.
10. Zdezynfekować całe pomieszczenie środkiem o stężeniu zalecanym przez producenta. Dezynfekcję zaczynamy od góry – sufitu i kończymy dole - na podłodze. Od punktu usytuowanego najdalej od drzwi wejściowych i skończyć na nich wychodząc.
11. Za pomocą urządzenia do bielenia powierzchni i przygotowanego roztworu wapna z wodą należy rozprowadzić dokładnie po powierzchniach.
12. Pozostawić do wyschnięcia pomieszczenia.
13. Umieścić w pomieszczeniu umyty i zdezynfekowany wcześniej sprzęt przenośny oraz umyte i zdezynfekowane maty dezynfekcyjne.
14. W przypadku problemów zdrowotnych dopuszcza się zamgławianie pomieszczeń przy użyciu specjalnie do tego przeznaczonego urządzenia i środka.
15. Po całkowitym wyschnięciu budynków wprowadzić zwierzęta o znanym statusie zdrowotnym.
16. Uzupelnąć pojemniki i maty dezynfekcyjne.
17. Każdą z czynności zapisać w Rejestrze czyszczenia i dezynfekcji.

Dokumentacja czyszczenia i dezynfekcji w gospodarstwie

Data zabiegu	rodzaj zabiegu: czyszczenie (C), dezynfekcja (D)/uzupełnienia środka dezynfekcyjnego (U)				Nazwa użytego środka dezynfekcyjnego	Ilość sporządzonego roztworu	Ilość zużytego roztworu	Podpis osoby odpowiedzialnej
	Budynek nr (jeśli więcej niż 1)	sprzęt /narzędzia	Maty przed wjazdem/ wyjazdem z/do gospodarstwa*	Maty przed wejściem / wyjściem do budynku, w którym utrzymywane są świnie				

Plan Zabezpieczenia Biologicznego	
Procedura przemieszczania zwierząt	Strona: 1
	Wersja 1
	Data wydania:

1. Przed wpuszczeniem auta na teren siedziby stada sprawdza się Książkę dezynfekcji pojazdu.
2. Jeżeli w przypadku wątpliwości auto nie jest wpuszczane na teren siedziby stada.
3. Konstrukcja rampy załadowniczej musi umożliwiać mycie i dezynfekcję.
4. Zawsze przed załadunkiem zwierząt a po rozłożeniu rampy załadowniczej należy dokładnie ją zdezynfekować. Za każdym razem po załadunku zwierząt rampa fermy musi zostać umyta i zdezynfekowana. Kierowca w czasie załadunku zwierząt pozostaje w aucie. W szczególnych przypadkach dopuszcza się opuszczenie pojazdu przez kierowcę, za każdym razem musi on założyć jednorazowy strój ochronny i ochraniacze na buty. Kierowca nie może wchodzić na rampę fermy. Pracownik gospodarstwa natomiast nie wchodzi na rampę pojazdu. W czasie załadunku zwierząt jedna osoba przygania zwierzęta do rampy a druga osoba przegania je przez rampę do rampy auta nie wchodząc na nią. Ta sama osoba która przegania zwierzęta przez rampę dezynfekuje samochód i rampę przed załadunkiem a rampę. Pracownik obsługujący rampę po zakończeniu załadunku rozładunku przy wejściu na teren budynków podlega procedurze wejścia.
5. Jeżeli w siedzibie stada występują nietypowe objawy, zachowanie zwierząt, zwiększone upadki, biegunki, gorączki, wstrzymuje się wszelkie transporty wjeżdżające na teren siedziby stada. Wszelkie podejrzenia zgłasza się do lekarza weterynarii prowadzącego siedzibę stada.
6. Nie dopuszcza się przenoszenia/ przewożenia sprzętu pomiędzy siedzibami stad.
7. Prawidłowe funkcjonowanie siedzi stad zależy bezwzględnie od przestrzegania bezwzględnie zasad bioasekuracji i prawidłowej dezynfekcji wszystkich wjeżdżających pojazdów.
8. Przemieszczenie zwierząt zgłaszamy do Biura Powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.
9. Dokonujemy stosownych wpisów w Księdze Rejestracji Świń.

Plan Zabezpieczenia Biologicznego	
Procedura deratyzacji	Strona: 1
	Wersja 1
	Data wydania:

1. W siedzibie stada wprowadza się program monitorowania i zwalczania gryzoni.
2. W ramach realizacji programu monitorowania i zwalczania gryzoni w gospodarstwie utrzymującym zwierzęta, należy gromadzić paragony lub faktury, potwierdzające zakup trutek na gryzonie i inne.
3. Należy zakupić lub wykonać samodzielnie stacje deratyzacyjne.
4. Numery stacji oraz ich rozmieszczenie nanosimy na plan siedziby stada.
5. W siedzibie stada musi znajdować się zapas środków przeciwko gryzoniom.
6. Jeżeli ilość środków i stacji jest nie wystarczająca modyfikujemy system po przez dodanie kolejnych stacji.
7. Przed rozpoczęciem uzupełniania stacji zapoznaj się z ulotką stosowania zakupionych środków.
8. Przy pracy z trutkami używaj zawsze gumowych rękawic.
9. W czasie pracy z trutkami nie wolno jeść i pić.
10. Trutkę rozkładamy w miejscach nie dostępnych dla zwierząt gospodarskich i domowych.
11. Pozostałą po monitoringu trutkę zabezpieczamy w taki sposób aby nie była dostępna dla zwierząt i ludzi.
12. Każda zmiana w rozstawieniu stacji musi być naniesiona na plan siedziby stada.
13. Przeglądów stacji deratyzacyjnych nie rzadziej niż co miesiąc, a w okresie wzmożonej migracji gryzoni do zabudowań tj. wrzesień – listopad nie rzadziej niż 2 raz w miesiącu.
14. Każde sprawdzenie stacji jest zapisywane w Karcie kontroli stacji deratyzacyjnych na dany rok.
15. Stacji deratyzacyjne montujemy na zewnątrz budynków, dopuszcza się montaż odstraszaszy akustycznych natomiast wewnątrz można wyłożyć pułapki mechaniczne.
16. Stacje rozmieszczamy przy każdym wejściu/ wyjściu do budynków tworząc zewnętrzną linię obrony.
17. Miejsce znalezienia martwego gryzonia dezynfekujemy.
18. W przypadku gdy pracownicy wyspecjalizowanej firmy zajmują się zabiegami obowiązuje procedura wejścia do siedziby stada. Należy posiadać stosowną dokumentację potwierdzającą wykonanie zabiegów. Wszelkie nieprawidłowości w działaniu systemu zgłaszamy do pracowników firmy.
19. Po zakończeniu deratyzacji wypełnia się „Rejestr kontroli stacji deratyzacyjnych”

Rejestr kontroli stacji przeciwko gryzoniom w roku .....

X		Numery stacji deratyzacyjnej																				
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	Podpis osoby wykonującej
Miesiąc	I																					
	II																					
	III																					
	IV																					
	V																					
	VI																					
	VII																					
	VIII																					
	IXa																					
	IXb																					
	Xa																					
	Xb																					
XIa																						
XIb																						
XII																						

LEGENDA:

A-Bez zmian

B-Martwe gryzonie

C-Odchody

D-Zalanie

E-Brak trutki

F-inne

Plan Zabezpieczenia Biologicznego	
Procedura dezynsekcji	Strona: 1
	Wersja 1
	Data wydania:

1. Przy korzystaniu z środków owadobójczych zawsze korzystaj odzieży ochronnej, maski i rękawic.
2. W czasie zabiegu nie wolna jeść i pić.
3. Zawsze zapoznaj się z instrukcją stosowania środka.
4. Zabiegi wykonuje się zgodnie z zaleceniami producenta nie rzadziej niż raz w miesiącu
5. Sprzęt do dezynsekcji strefy czystej nie jest przenoszony do strefy brudnej i odwrotnie.
6. Przed rozpoczęciem stosowania środków dezynsekcji poinformuj o tym innych
7. Pozostałą po zastosowaniu trutkę zabezpieczamy w taki sposób aby nie była dostępna dla zwierząt i ludzi.
8. Stosując preparaty sypkie i płynne punktowo zastosuj odpowiednie tacki.
9. Stosując preparaty w taśmach zamontuj je tak aby nie mogły do nich dosięgnąć zwierzęta.
10. Stosując malowanie wykonuj je w miejscach niedostępnych dla ludzi i zwierząt w wyznaczonych miejscach.
11. Po zakończeniu deratyzacji wypełnia się „Rejestr kontroli stacji deratyzacyjnych”.

Rejestr kontroli stacji przeciwko insektom

Data zabiegu	Budynek nr (jeżeli jest więcej)	Nazwa środka	Ilość środka	Podpis osoby wykonującej

Plan Zabezpieczenia Biologicznego	
Procedura Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt	Strona: 1
	Wersja 1
	Data wydania:

1. Siedziba stada jest zarejestrowana w Centralnej Bazie Danych Sytemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt prowadzonej przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.
2. Zmiany stanów zwierząt zgłaszane są zgodnie z wytycznymi przepisów prawa.
3. Zmiany stanów zwierząt zapisuje się w Księdze Rejestracji Świń w wersji cyfrowej bądź papierowej.
4. Zmiany stanów zwierząt zgłasza się do Biura Powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z zachowaniem właściwej terminowości.
5. Zmiany stanów zwierząt zapisuje się w „Spisie świń w gospodarstwie”.
6. Zwierzęta są oznakowywane zgodnie z wytycznymi przepisów prawa.
7. Wszystkie padnięcia świń zgłasza się do Powiatowego Lekarza Weterynarii bez zbędnej zwłoki.
8. Dokonuje się spisu zwierząt w ustawowym terminie.

Spis świń w gospodarstwie

Data spisu	Liczba prosiąt (zwierzę od urodzenia do odsadzenia)	Liczba warchlaków (świnia od odsadzenia do 10 tygodnia życia)	Liczba tuczników (świnie od 10 tygodnia życia do dnia uboju)	Liczba loch (samica po pierwszym wyproszeniu)	Liczba loszek (dojrzała samica do pierwszego wyproszenia)	Liczba knurów (dojrzałe samce używane do rozrodu)	Liczba knurków (samiec od 10 tyg. życia do pierwszego krycia)	Podpis osoby spisującej

Plan Zabezpieczenia Biologicznego	
Procedura Żywienia Zwierząt	Strona: 1
	Wersja 1
	Data wydania:

1. Środki żywienia zwierząt to:
  - a. Mieszanki Paszowe Pełnoporcjowe,
  - b. Mieszanki Paszowe Uzupełniające,
  - c. Mieszanki Paszowe Dietetyczne,
  - d. Mieszanki Paszowe Lecznicze,
  - e. Materiały Paszowe Pochodzenia Roślinnego,
  - f. Materiały Paszowe Pochodzenia Zwierzęcego,
  - g. Materiały Paszowe Pochodzenia Mineralnego,
  - h. Dodatki Paszowe,
2. Zakupy środków żywienia zwierząt dokonuje się wyłącznie od zarejestrowanych lub zatwierdzonych podmiotów, potwierdzając zakup fakturami bądź paragonami.
3. Dostawy środków żywienia zwierząt obowiązuje procedura wejścia i wjazdu do siedziby stada.
4. Przed zmagazynowaniem środki żywienia zwierząt podlegają kontroli w zakresie:
  - a. poprawności z zamówieniem,
  - b. daty ważności,
  - c. zabezpieczenia,
  - d. dokumentacji,
5. W razie stwierdzenia niezgodności zakwestionowana partia środków żywienia zwierząt nie zostaje przyjęta do magazynu.
6. Środki żywienia zwierząt są magazynowane wyłącznie w przeznaczonym do tego celu, szczelnym i zabezpieczonym magazynie.
7. Środki żywienia zwierząt wykorzystywane są wyłącznie przez grupy zwierząt dla których zostały przeznaczone.
8. Każdy zakup środków żywienia zwierząt nie potwierdzony paragonem bądź fakturą należy wpisać w Rejestr Zakupu Środków Żywienia Zwierząt.
9. Każdą sprzedaż środków żywienia zwierząt nie potwierdzona paragonem bądź fakturą należy wpisać w Rejestr Sprzedaży Środków Żywienia Zwierząt.
10. W przypadku przesyłania prób środków żywienia zwierząt do badań laboratoryjnych należy wypełnić Rejestr Pobranych Prób Środków Żywienia Zwierząt.
11. Pomieszczenia magazynu środków żywienia zwierząt, pomieszczenie mieszalni, magazyny pasz gotowych znajdują się w czystej strefie siedziby stada i przed wejściem do nich obowiązuje procedura wejścia.
12. Opakowanie po środkach żywienia zwierząt podlegają procedurze usuwania odpadów.

13. W siedzibie stada przestrzega się zakazu karmienia świń zielonką lub ziarnem zbóż pochodzącym z obszarów objętych ograniczeniami lub z obszarów zagrożenia, chyba że tę zielonkę lub ziarno poddano obróbce w celu unieszkodliwienia wirusa ASF lub składowano w miejscu niedostępnym dla dzików przez co najmniej 30 dni przed ich podaniem svinom.
14. Środki żywienia zwierząt przeterminowane bądź których stan wskazuje na możliwość zaszkodzeniu zwierzętom (zawilgocenie, pleśń, itp.) zostają zmagazynowane w oddzielnym, wyznaczonym miejscu, oznaczone jako nie przydatne do skarmiania a następnie zutylicowane,
15. Nie dopuszcza się magazynowania materiałów paszowych przeznaczonych do produkcji pasz z gotowymi już mieszankami paszowymi.
16. Nie dopuszcza się do magazynowania z środkami żywienia zwierząt:
  - a. środków chemicznych,
  - b. środków ochrony roślin
  - c. detergentów,
  - d. smarów,
  - e. paliw,
  - f. innych.
17. W procesie produkcji pasz w siedzibie stada stosuje się zasadę „Pierwsze przyszło – pierwsze wyszło”. Jako pierwsze stosuje się produkty najstarsze.
18. Jeżeli w siedzibie stada do żywienia zwierząt używane są pasze nonGMO przeznacza się dla nich oddzielny magazyn celem zapobiegania zanieczyszczenia krzyżowego.
19. Magazyny, pomieszczenie mieszalnika podlegają wszystkim procedurą przeznaczonym dla strefy czystej (przeгляд budynków, przeгляд stacji przeciwko gryzoniom, insektom, dezynfekcji i czyszczeniu).
20. Magazyny środków żywienia zwierząt oraz pomieszczenie mieszalnika i śrutownika zawsze pozostają zamknięte i prawidłowo zabezpieczone przed dostępem zwierząt domowych, dzikich oraz osób postronnych.

Rejestr Pobranych Prób Środków Żywnienia Zwierząt

Data	Rodzaj	Cel badania	Wynik	Podpis

Plan Zabezpieczenia Biologicznego	
Procedura Przeglądu Planu	Strona: 1
	Wersja 1
	Data wydania:

1. Plan Zabezpieczenia Biologicznego może być prowadzony w wersji papierowej bądź cyfrowej z możliwością szybkiego wydruku.
2. Plan Zabezpieczenia Biologicznego podlega okresowym przeglądom i sprawdzeniu poprawności.
3. Plan Zabezpieczenia Biologicznego jest aktualizowany zgodnie z potrzebą i zmianami technologicznymi w siedzibie stada.
4. Każda kolejna wersja planu jest zapisywana, drukowana i oznaczana.
5. Po każdej zmianie w Planie Bezpieczeństwa Biologicznego następuje szkolenie pracowników zgodnie z Procedurą szkoleń.
6. Przeglądy planu i zmiany zapisywane są w „Rejestrze przeglądów planu”

Data	Konieczne zmiany TAK/NIE	Podpis osoby odpowiedzialnej	Czy zmiany zostały dokonane? TAK/NIE	Zmieniona procedura	Data aktualizacji	Wersja numer	Podpis osoby odpowiedzialnej

Dokument przygotowany przez Huberta Zdzenickiego z PIW Międzychód jako wzór do bezpłatnego rozpowszechniania
Tabele załączone do planu stanowią jedynie wzory do powielania i wypełniania, nie wypełnia się ich a jedynie ich kopie.